

PRENUMERATA.

Rocznie 36 Mk., Kr. 66,
półrocznie 18 Mk., Kr. 33,
kwartalnie 9 Mk., Kr.
16.50, miesięcznie 3 Mk.

ZA GRANICĄ:

Rocznie 48 mk., półrocz-
nie 24 mk., kwartalnie
12 mk., miesięcznie 4 mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY REPUBLIKI POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobna-
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9—12 i 3—4 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ODEZWA RZĄDU.

Walka z wrogami, otaczającymi nas ze wszyst-
kich stron, walka z głodem, który można usunąć
tylko przez szybki dowóz środków żywności i przez
natychmiastowe uruchomienie przemysłu, walka z
ciemnotą, która tworzy sily narodu ujarzmia i niszczy
— oto zadania społeczne, tak palące, iż Rząd
natychmiast, póki czas jeszcze, musi do nich przy-
stąpić.

Obowiązkiem każdego Polaka jest dać Rządowi
środki do wypełnienia tych zadań.

Rozstrzygają się losy Rzeczypospolitej Polskiej.
Nie żądając od obywateli ofiar, lecz tylko zrozumie-
nia zarówno interesów ogółu, jak i własnego interesu
każdej jednostki, Rząd zwraca się do społeczeń-
stwa z wezwaniem do podpisywania pożyczki pań-
stwowej.

Każdy, kto dziś podpisze pożyczkę państwową,
umieszczając swe oszczędności w sposób korzystny
dla siebie, pewny, zagwarantowany olbrzymim ma-
jątkiem Państwa, spełni obowiązek obywatelski i
czynem swoim przyczyni się do zwycięstwa w walce
o wolność i o przyszłe losy Polski.

Niech wyniki pożyczki dadzą światu dowód
wiary całego społeczeństwa naszego w siłę i przy-
szołość Państwa Polskiego tak świetny, jak go już
dają, niosąc Ojczyźnie bez rachunku życie i krew
swoją, żołnierze nasi.

Prezydent Ministrów:

- (—) I. J. Paderewski.
- (—) Dr. Józef English.
- (—) Dr. Kazimierz Hącia.
- (—) Jerzy Iwanowski.
- (—) Stanisław Janicki.
- (—) Dr. Tomasz Janiszewski.
- (—) Hubert Linde.
- (—) Antoni Minkiewicz.
- (—) Józef Pruchnik.
- (—) Zenon Przesmycki.
- (—) Leon Supiński.
- (—) Stanisław Wojciechowski.
- (—) Julian Eberhardt.
- (—) Pułk. Jan Wroczyński.

Warszawa, dnia 20 stycznia 1919 roku.

DEKRET

OBOWIĄZKOWEM UBEZPIECZENIU NA WYPADEK CHOROBY.

(Ciąg dalszy).

IV. Świadczenia.

A. Świadczenia obowiązkowe.

Art. 44. Kasa Chorych udziela pomocy lekar-
skiej i zasiłków na koszty pogrzebu swym człon-
kom i ich rodzinom, oraz zasiłków pieniężnych
swym członkom w czasie choroby i połogu.

1. Świadczenia w chorobie.

Art. 45. Udzielana chorym pomoc jest nastę-
pująca:

a) Bezpłatna pomoc lekarska, która rozpoczyna
się od pierwszego dnia choroby i trwa najdłużej 26
tygodni. Pomoc ta obejmuje również dostarczanie
lekarstw, środków opatrunkowych, okularów i in-
nych pomniejszych środków leczniczych, służących
do przywrócenia zdrowia i zdolności zarobkowania,
oraz środków pomocniczych przeciwko zniekształ-

ceniu i kalectwu, służących do utrzymania zdolności
zarobkowania. Maksymalną wysokość wydatków na
środki pomocnicze i lecznicze określa Statut Kasy.

b) Za każdy dzień niezdolności do pracy — za-
siłek pieniężny, który jest udzielany nie dłużej, niż
w ciągu 26 tygodni. Zasiłek ten wypłacać należy od
drugiego dnia choroby lub, gdy niezdolność do pra-
cy następuje później — od pierwszego dnia nie-
zdolności, nie wyłączając niedziel i świąt.

Art. 46. O ile ubezpieczony pobiera zasiłek pi-
eniężny później, niż od drugiego dnia choroby, na-
leży liczyć 26 tygodni od pierwszego dnia niezdol-
ności do pracy.

O ile w pewnym okresie choroby Kasa udziela
tylko pomocy lekarskiej, okresu tego nie wlicza w
czas trwania zasiłku, i w tym wypadku pomoc le-
karska może być przedłużona do 39 tygodni w cią-
gu roku.

Art. 47. Jeżeli ubezpieczony przed upływem 8
tygodni od wyzdrowienia zapadnie powtórnie na tę
samą chorobę, to drugie zachorowanie Kasa uważa
będzie przy obliczaniu okresu zasiłkowego za dalszy
ciąg pierwszej choroby.

Art. 48. Gdy członek w ciągu jednego roku
korzystał nieprzerwanie lub ogółem z 26-tygodniowej
pomocy Kasy i gdy ta sama choroba ponawia się w
czasie następujących 12 miesięcy, Kasa może ogra-
niczyć świadczenia do pomocy 13-tygodniowej.

Art. 49. Zasiłek pieniężny wynosi 60% płacy
ustawowej, o ile chory w całości lub w przeważnej
części utrzymuje ze swego zarobku rodzinę wspólnie
z nim zamieszkałą (art. 67). W pozostałych wya-
padkach zasiłek pieniężny wynosi 40% płacy usta-
wowej.

Art. 50. Praktykanci i terminatorzy, nie po-
bierający wynagrodzenia ani pieniężnego ani w na-
turze, zasiłku pieniężnego nie otrzymują.

Art. 51. W wypadkach przewidzianych w art.
71 nie otrzymują również zasiłku pieniężnego człon-
kowie, którzy opuścili zatrudnienie z braku pracy.

Art. 52. Kasa udziela świadczeń również wte-
dy, gdy wypadek choroby podlega przepisom prawa
o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków.

W takim razie pracodawca (względnie odnośne
stowarzyszenie ubezpieczeń) winien zwrócić Kasie:

a) całkowitą sumę wypłaconych zasiłków pi-
eniężnych;

b) 3/8 płacy ustawowej za udzieloną pomoc le-
karską; to samo za pomoc lekarską w szpitalu;

c) połowę płacy ustawowej za utrzymanie szpi-
talne;

d) całkowity koszt, poniesiony na zakup służ-
ących do utrzymania lub przywrócenia zdolności za-
robkowania środków pomocniczych przeciw znie-
kształceniu i kalectwu;

e) całkowitą sumę wypłaconego zasiłku po-
grzebowego;

f) koszty pomocy ozdrowieńcom.

Świadczenia Kasy, udzielane na rachunek pra-
codawcy, względnie odnośnego Stowarzyszenia Ubez-
pieczeniowego, trwają aż do czasu wyzdrowienia po-
szkodowanego lub przejścia w stan stałej niezdol-
ności do pracy.

W świadectwie choroby lekarz kasowy winien
zaznaczyć, że choroba spowodowana została przez
nieszczęśliwy wypadek.

Art. 53. Przepisy, zawarte w art. 52, nie zwal-
niają pracodawców (względnie Stowarzyszenia Ubez-
pieczeń) od dalszej idącej odpowiedzialności, o ile ta-
kawa wynika z odnośnych ustaw.

Art. 54. Statut Kasy może ustanowić:

a) że zasiłek pieniężny członka, otrzymującego
z tytułu niezdolności do pracy pomoc pieniężną z
innej jeszcze instytucji ubezpieczeniowej, lub otrzy-
mującego od swego pracodawcy w czasie niezdol-
ności do pracy część pensji lub płacy roboczej, ule-

ga w Kasie Chorych zmniejszeniu w ten sposób, aby
całość otrzymywanych zasiłków nie przewyższała
rzeczywistego zarobku chorego;

b) że zasiłki pieniężne nie są przez Kasę Cho-
rych wypłacane, jeżeli ubezpieczony pobiera od
swego pracodawcy (przedsiębiorcy prywatnego, gmi-
ny lub państwa) w czasie niezdolności do pracy cał-
kowitą pensję lub placę roboczą z tytułu prawa, us-
mowy lub zwyczajów.

Art. 55. W wypadkach przewidzianych w art.
54, lit. a. i b. Statut Kasy winien przewidzieć odpo-
wiednie zmniejszenie składek.

Art. 56. Zarząd Kasy może w całości lub czę-
ściowo odmówić zasiłków pieniężnych członkom,
którzy wywołali chorobę umyślnie lub przez udział
z własnej winy w bójkach i czynach gwałtu, albo
też narazili Kasę na szkody przez czyny, karane
prawnie.

Art. 57. Zamiast świadczeń w chorobie, wska-
zanych w art. 45, Kasa, za zgodą chorego, udzielać
może leczenia i utrzymania szpitalnego według naj-
niższej taryfy opłat.

Art. 58. Kasa może umieścić chorego w szpi-
talu bez względu na jego zgodę, gdy:

a) rodzaj choroby wymaga leczenia i pielęgn-
owania, które w domu chorego są niemożliwe;

b) choroba jest zakaźna;

c) stan chorego lub jego zachowanie się wyma-
ga stałego nadzoru;

d) chory niejednokrotnie przekroczył przepisy
dla chorych lub postępował wbrew poleceniu leka-
rza.

W wypadku, wskazanym pod literą b, Kasa, na
zlecenie lekarza, obowiązana jest umieścić chorego
w szpitalu. W innych wypadkach Kasa może zarzą-
dzić pielęgnowanie go w domu przez specjalnie prze-
znaczony do tego personel.

Art. 59. Jeżeli Zarząd Kasy zaproponował u-
mieszczenie zakaźnego chorego w szpitalu i jeżeli
chory z propozycji tej nie skorzystał, pomimo to,
że zwrócona mu była uwaga na skutki jego postępo-
wania, to Kasa może pozbawić go świadczeń, prze-
widzianych w art. 45.

Art. 60. Kasa winna wypłacać członkom, któ-
rzy są leczeni w szpitalu, a utrzymują wyłącznie
lub w przeważającej części ze swego zarobku jedną
lub więcej osób, zasiłek domowy w wysokości 30%
płacy ustawowej.

Art. 61. Chorzy, którym Kasa nie wypłaca za-
siłku domowego, otrzymują, oprócz leczenia i utrzy-
mania szpitalnego, — 10% płacy ustawowej.

2. Świadczenia dla położnic.

Art. 62. Kasa udziela członkiniom:

a) pomocy lekarskiej i akuseryjnej przed, w
czasie i po połogu;

b) zasiłku pieniężnego w wysokości całkowitej
płacy ustawowej w ciągu 8 tygodni, z których co-
najmniej 6 przypadają winno po porodzie;

c) na polecenie lekarza — zasiłku w naturze przy
karmieniu niemowlęcia do upływu 12-go tygodnia
po porodzie — w ilości uprzednio określonej przez
Zarząd Kasy.

Art. 63. Gdy niezdolność do pracy przekracza
czas, wskazany w art. 62, lit. b., Kasa udziela świad-
czeń na zasadzie ogólnych pomocy chorym, zarów-
no przed, jak i po porodzie.

Art. 64. Za zgodą położnic Kasa może udzie-
lić im:

a) opieki lekarskiej i utrzymania w przytulku
dla położnic, zamiast połowy zasiłku pieniężnego;

b) pomocy i opieki pielęgniarzek, za potrąceniem
na ten cel najwyżej połowy zasiłku połogowego.

Art. 65. Członkinie dobrowolnie korzystają z
zasiłków w okresie połogowym tylko wtedy, gdy

były ubezpieczone w Kasie Chorych conajmniej w ciągu 8 miesięcy, poprzedzających zwrócenie się do niej o pomoc.

3. Zasiłek pogrzebowy.

Art. 66. Zasiłek na koszty pogrzebu ubezpieczonego wynosi 3-tygodniową płacę ustawową; najmiej jednak 30 marek.

4. Pomoc dla rodzin.

Art. 67. Ślubnym i nieslubnym członkom rodziny ubezpieczonego (wstępny i zstępny, braciom i siostram, małżonkowi i wychowawcom), mieszkającym stale u ubezpieczonego, utrzymywanym wyłącznie lub przeważnie z jego zarobku, niepodlegającym ubezpieczeniu przymusowemu i nienależącym do dobrowolnie ubezpieczonych, Kasa udziela:

a) w zakresie art. 45, litera a, bezpłatnej pomocy lekarskiej i lekarstw — w ciągu najwyżej 13 tygodni;

b) w zakresie litery a art. 62 pomocy położniczej;

c) w razie śmierci wyżej określonych członków rodziny — zasiłku pieniężnego na koszty pogrzebu w wysokości połowy zasiłku na pogrzeb ubezpieczonego.

Zasiłek na pogrzeb członka rodziny nie przekracza tej samej normy, nawet, gdy oboje małżonkowie są członkami Kasy.

B. Świadczenia nadzwyczajne.

Art. 68. Jeżeli dochody Kasy wystarczają na pokrycie świadczeń obowiązkowych, przewidzianych przez Dekret niniejszy, opłat na rzecz Związku Kas, odliczeń na kapitał zapasowy i innych wydatków, niezbędnych dla prowadzenia Kasy, i jeżeli, zgodnie z art. 169, nagromadzony został kapitał zapasowy w wysokości wydatków jednorocznych, to Kasa może podnieść świadczenia ponad normy, określone w Dekrecie niniejszym, wprowadzając świadczenia nadzwyczajne; jeżeli kapitał zapasowy podwoi się, to świadczenia te Kasa obowiązana jest wprowadzić (art. 171).

Świadczenia nadzwyczajne mogą obejmować: przedłużenie pomocy chorym; powiększenie zasiłku; wydawanie chorym bezpłatnego pożywienia i większych środków leczniczych lub pomocniczych, niezbędnych przy zniekształceniu i kalectwie; podwyższenie zasiłku domowego przy leczeniu szpitalnym; ustanowienie opieki nad ozdrowieńcami i t. p.

C. Początek i koniec świadczeń.

Art. 69. Prawo do świadczeń Kasy mają obowiązkowo ubezpieczeni od dnia podjęcia pracy, wskazanej w art. 4 Dekretu niniejszego.

Art. 70. Członkowie dobrowolni i ich rodziny (art. 67) uzyskują prawa do świadczeń dopiero po 6-ciu tygodniach członkostwa.

Choroba, istniejąca już w chwili dobrowolnego przystąpienia do Kasy, nie daje ubezpieczonemu prawa do świadczeń. Dotyczy to również członków rodziny dobrowolnie ubezpieczonego, będących na jego utrzymaniu.

Art. 71. Jeżeli członek Kasy opuszcza zatrudnienie wskutek braku pracy lub bezrobocia, a przedtem był członkiem Kasy conajmniej przez ostatnie 6 tygodni lub w ciągu ubiegłych 12 miesięcy conajmniej przez 26 tygodni, to zachowuje on w ciągu miesiąca swe prawa do świadczeń na czas nie dłuższy od 4 tygodni, a po upływie tego terminu prawo do pomocy lekarskiej w zakresie art. 45, lit. a., 62, lit. a., 67, lit. a. i b. na czas nie dłuższy od 26 tygodni, licząc od dnia opuszczenia pracy.

Może on pozostać członkiem Kasy na podstawie dobrowolnego ubezpieczenia i przejść do niższej grupy zarobkowej.

Art. 72. Czasowy pobyt poza okręgiem Kasy nie powoduje utraty prawa do świadczeń; są one udzielane w tym wypadku przez Kasę miejsca pobytu na koszt Kasy, której ubezpieczony jest członkiem.

Kasa obowiązana jest do zwrotu całkowitych kosztów pomocy, udzielanej choremu tylko wtedy, gdy Kasa, udzielająca świadczeń, zawiadomiła ją w ciągu tygodnia o wypadku choroby.

Art. 73. Członkom Kasy, przebywającym czasowo poza granicami jej okręgu, Kasa zamiast leczenia udzielać może połowy zapomogi pieniężnej.

D. Zawieszanie i ograniczanie świadczeń.

Art. 74. Pomoc, udzielana chorym, ulega zawieszaniu:

a) Jeżeli ubezpieczony po zachorowaniu udał się za granicę bez zgody Zarządu, — na cały czas jego tam pobytu;

b) Jeżeli ubezpieczony został po zachorowaniu uwięziony — na cały czas pobytu w więzieniu; nie dotyczy to świadczeń, przewidzianych w art. 45, lit. b; 66 i 67.

Art. 75. Prawo do roszczeń względem Kasy przedawnia się z upływem roku.

Art. 76. W wypadkach stwierdzonego nałogu pijaństwa Zarząd Kasy, niezależnie od upoważnienia ubezpieczonego, ma prawo wypłacać zasiłki pieniężne na ręce osób przez niego utrzymywanych.

Art. 77. Potrącenia z zasiłków ubezpieczonego dopuszczalne są tylko do wysokości połowy zasiłku i tylko w wypadkach, gdy chodzi:

a) o zaległe składki lub zaliczki, udzielone na rachunek świadczeń;

b) o kary pieniężne, nałożone przez Zarząd Kasy;

c) o koszty postępowania sądowego, spadające na ubezpieczonego w sprawach jego z Kasą;

d) o niewłaściwie pobrane świadczenia.

Art. 78. Zadne areszty na zasiłki pieniężne nie są dopuszczalne.

Art. 79. Upoważnienia do podejmowania zasiłków mogą otrzymywać od ubezpieczonych pracodawcy tylko w tym wypadku, jeżeli wydał na rachunek tychże zasiłków zaliczki.

V. Warunki udzielania pomocy lekarskiej.

Art. 80. Pomoc lekarska udzielana jest przez dyplomowanych lekarzy i dentystów, którzy posiadają przyznane przez polskie władze państwowe prawo praktyki i przyjęli odpowiednie obowiązki drogą umowy z Kasą. Czynności pomocnicze mogą być wykonywane przez niższy personel lekarski i techników dentystrycznych jedynie na zlecenie lekarza Kasowego i pod jego kierunkiem, a bez jego wiedzy i zezwolenia — tylko w wypadkach nagłych i porodów, jeżeli nie może być wezwany lekarz kasowy lub inny lekarz dyplomowany.

Art. 81. Członkowie Kasy mają prawo wolnego wyboru lekarza z pośród tych, z którymi Kasa zawarła umowę.

Chory może zmienić lekarza w czasie tej samej choroby tylko za zgodą Zarządu Kasy, udzielaną na skutek umotywowanego żądania zmiany. Zgoda ta winna być udzielona lub odmówiona w ciągu dni trzech. Zarząd Kasy obowiązany jest do pokrywania należności obcych lekarzy tylko wtedy, jeżeli członkowie Kasy zwracają się do nich w wypadkach nagłych.

Art. 82. Na żądanie Zarządu Kasy chorzy członkowie lub utrzymywani przez nich osoby winny się poddać ponownemu badaniu przez lekarza kontrolującego.

Art. 83. Lekarstwa i środki lecznicze wydawane są członkom tylko z polecenia lekarza kasowego.

Art. 84. Zarząd Kasy jest upoważniony, w celu zapewnienia Kasie korzystniejszych warunków, do zawierania umów ze szpitalami, lecznicami prywatnymi i gminnymi, z właścicielami aptek, składów materiałów aptecznych oraz środków leczniczych i t. p. Jeżeli umowy takie istnieją, Zarząd Kasy płaci za środki, brane przez chorego skądinąd, tylko w wypadkach nagłych.

Art. 85. Kasa może urządzić własne ambulatorja, apteki, szpitale, sanatorja, domy dla ozdrowieńców, zakłady leczenia fizykalnego, instytuty dajagnostyczne i t. p.

Art. 86. Członkowie Kasy winni się stosować się do przepisów dla chorych i do poleceń lekarza.

Za przekroczenie przepisów dla chorych i poleceń lekarza Zarząd Kasy może orzekać kary pieniężne do wysokości pięciokrotnego zasiłku dziennego.

(Dalszy ciąg nastąpi).

ROZPORZĄDZENIE.

o ujawnieniu cen na artykuły pierwszej potrzeby.

W celu przeciwdziałania spekulacji artykułami pierwszej potrzeby, zarządza się, co następuje:

1. Ceny za wszelkie artykuły pierwszej potrzeby winny być ujawnione.

2. W tym celu w sklepach, składach i magazynach, w których jest prowadzony handel artykułami pierwszej potrzeby, na widocznym i dostępnym dla kupujących miejscu winien być wywieszony wykaz cen na wszystkie artykuły, jakie w danej chwili sklep, skład lub magazyn posiada na sprzedaż.

3. Za niestosowanie się do niniejszego rozporządzenia właściciele sklepów, składów i magazynów

zostaną karani aresztem do trzech miesięcy lub grzywną do 50,000 marek, a artykuły pierwszej potrzeby, przechowywane przez nich bez wskazanej w tem rozporządzeniu ujawnienia cen, będą uważane za przedmiot wzbronionej spekulacji i podlegają konfiskacie.

4. Rozporządzenie niniejsze zaczyna obowiązywać w siedem dni od daty ogłoszenia.

Minister Aprowizacji:

(—) Minkiewicz.

Naczelnik, Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją:

(—) L. Ptaszyński.

Warszawa, 20 stycznia 1919 roku.

Obwieszczenie.

Mając na względzie zdrowotność miasta, zagrożoną przez przewlekający się strajk stróżów (dozorców) domowych, wzywam ich do podjęcia pracy od poniedziałku, dnia 20 stycznia 1919 r.

Przedstawione mi przez Głównego Inspektora Pracy tymczasowe normy, które winny w najbliższym czasie uregulować stosunki pomiędzy właścicielami nieruchomości i stróżami (dozorcami) domowymi, ogłaszam, jako obowiązujące w mieście stoł. Warszawie:

I) Ustanawia się najniższą płacę dla stróżów (dozorców) domowych, dla których praca w charakterze stałych stróżów (dozorców) domowych stanowi podstawę ich utrzymania, w wysokości 150 mk. miesięcznie w gotówce.

II) Powyższa płaca najniższa obowiązuje od dnia 1 stycznia 1919 r.

III) Dotychczasowe płace wyższe od najniższej płacy nie mogą być zmniejszone.

IV) O ile właściciele nieruchomości, wskutek braku dochodu z domu, nie może przyjąć zobowiązania co do wypłacania najniższej płacy — ma on prawo odwołania się do komisji okręgowej.

V) Komisje okręgowe mają skład następujący:

— przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, jako przewodniczący, delegat stróżów (dozorców) domowych i delegat właścicieli nieruchomości.

VI) Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości, jak również związki zawodowe stróżów (dozorców) domowych winne są w dniu 21 b. m. przedstawić Głównemu Inspektorowi Pracy każda ze stron listę 16 przedstawicieli do Komisji Okręgowych oraz 16 ich zastępców.

Wrazie nieprzedstawienia przedstawicieli wyznaczy ich Główny Inspektor Pracy.

Odpowiedzialność za nieprzyjęcie mandatu jest przewidziana w art. XIV.

VII) Uchwały Komisji Okręgowych mają moc obowiązującą i są ostateczne. Należności wynikające z orzeczenia Komisji będą wrazie ich nieuiszczenia ściągane w drodze egzekucji przymusowej.

VIII) Wysokość płacy powyżej najniższej normy, o ile zachodzi co do niej spór pomiędzy stróżem (dozorcą) domowym a właścicielem nieruchomości, ustala Komisja Okręgowa, biorąc pod uwagę pracę stróża (dozorcy) domowego w danym domu, dochód domu, żądania związku zawodowego i t. p.

IX) Komisje okręgowe ustalają również wysokość płacy dla stróżów (dozorców) domowych, dla których praca ich w charakterze stróżów (dozorców) domowych nie stanowi głównej podstawy utrzymania, lub też, o ile są oni zatrudnieni przy kilku nieruchomościach.

X) Komisje okręgowe przyjmują zgłoszenia właścicieli nieruchomości i stróżów (dozorców) domowych nie dłużej, niż do dnia 25 stycznia r. b. włącznie i winny swe prace ukończyć przed dniem 9 lutego r. b.

XI) Właściciel nieruchomości obowiązany jest dać swemu stróżowi (dozorcy) domowemu mieszkanie odpowiednie, składające się z pokoju i kuchni z oświetleniem. O ile takie mieszkanie do dnia 1-go kwietnia r. b. nie będzie mogło być dostarczone, co winna stwierdzić sanitarna komisja okręgowa z udziałem przedstawicieli związków zawodowych stróżów (dozorców) domowych, komisja ta ustali wysokość tymczasowego odszkodowania pieniężnego, biorąc za podstawę przyjęte normy mieszkaniowe dla stróża (dozorcy) domowego.

XII) Do czasu wprowadzenia kas chorych pomoc lekarska i apteczna winna być udzielana stróżowi (dozorcy) domowemu i członkom jego rodziny, które mu przy spełnianiu obowiązków pomagają, na koszt właściciela nieruchomości.

XIII) Za strajk nikt wydalony być nie może. Przy przyjmowaniu i uwalnianiu stróża (dozorcy) domowego należy każdorazowo zawiadomić Komisarza Milicji Miejskiej oraz Związki Zawodowe Stróżów (dozorców) domowych. Wymawianie winno odbywać się w terminie przez prawo przepisany. Zaleca się właścicielom nieruchomości, aby wymawianie miało miejsce li tylko w razach istotnie uzasadnionych.

XIV) W razach uchylania się od wykonania powyższych przepisów winni podlegać będą karze do 3000.— marek, względnie karze aresztu do 3 miesięcy.

Zaleca się wypłatę zasiłku jednorazowego stróżom (dozorcom) domowym w wysokości jednemieścienniej płacy, przyjęwszy za podstawę płacę w styczniu r. b. wg. nowych norm tym właścicielom nieruchomości, którzy tego jednorazowego zasiłku drożyznianego dotąd nie wypłacili.

(—) Fr. Anusz,

Nadzwyczajny Komisarz Rządu na stol. m. Warszawa i powiat warszawski.

Warszawa, 19 stycznia 1919 roku.

NOMINACJE.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 16-go stycznia 1919 r. zamianował dra Marjańa Kryzana Prezesem Urzędu Patentowego;

— Zygmunta Dziewanowskiego—Sędzią Okręgowym;

— Inż. Franciszka Sokala—Głównym Inspektorem Pracy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Wydział Informacyjno-Prasowy Ministerstwa Spraw Wojskowych komunikuje:

Wobec zgłaszania się wielu osób zainteresowanych oraz wobec wzmianek, jakie ukazały się w prasie, podaje się do wiadomości, iż z rozkazu Kierownika Ministerstwa Spraw Wojskowych pułk. Wroczyńskiego Szef Departamentu i Mobilizacyjno-Organizacyjnego, pułkownik Czerwiński, opracował w porządku śpiesznym projekt poczty polowej Wojsk Polskich, która w najbliższych dniach będzie uruchomiona. O dniu rozpoczęcia funkcji poczty polowej i o szczegółach korzystania z jej aparatu nastąpi zawiadomienie specjalne.

Z powodu notatki p. t.: „Utensylja wojskowa”, umieszczonej dnia 11 b. m. w „Kurjerze Warszawskim”, Ministerstwo Spraw Wojskowych komunikuje, iż w celu zaspokojenia potrzeb oficerów w dziale umundurowania, założony został dnia 21 grudnia r. ubiegłego przy ul. Nowy Świat Nr. 69 w Warszawie, sklep Warszawskiego Stow. Wojskowo-Ekonomicznego. Sklep zaopatrzony jest w znaczną ilość przedmiotów umundurowania, jako to: mundurów, płaszczów, sukna, koszulek, akselbantów, szlif i ostróg, guzików z orłami, sznurów ulańskich, obuwia i t. p.

Ceny pobierane przez sklep Stowarzyszenia są niższe od cen rynkowych. Naprzykład guziki mundurowe, które, według autora notatki wspomnianej, kosztują po 1 mk. i wyżej, sklep Stowarzyszenia sprzedaje po 50—60 fen.; ostrogi (w wolnej sprzedaży od 12 do 20 mk.) w sklepie Stowarzyszenia — 5 mk. To samo dotyczy pasów skórzanych, szlif, czapek oficerskich i t. d.

Z powyższego wynika, że Min. Spraw Wojskowych poczyniło odpowiednie kroki, mające na celu ułatwienie kupna utensyliów wojskowych.

Nie jest winą Ministerstwa, że wobec braku towarów na miejscu, drożyzny materiałowej i dużych trudności, związanych ze sprowadzaniem tych towarów, ceny utensyliów wojskowych w sklepie Stowarzyszenia są jeszcze dosyć znaczne, choć bezwarunkowo niższe od cen, panujących w wolnym handlu. Warszawskie Stowarzyszenie Wojskowo-Ekon-

omiczne w miarę możliwości i swego rozwoju będzie wyszukiwało nowych i tańszych źródeł zakupów, skutkiem czego ceny utensyliów wojskowych ulegną dalszej niższe.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Główny Inspektor Pracy ma zaszczyt zawiadomić, iż wobec niedojścia do skutku układów, prowadzonych przez Magistrat st. m. Warszawy w sprawie strejku stróżów (dozorców) domowych, dnia 19-go b. m. odbyła się w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej narada z przedstawicielami Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości i Związków Zawodowych Stróżów (Dozorców) Domowych. Narada odbywała się pod przewodnictwem Głównego Inspektora Pracy, inż. Franciszka Sokala, przy udziale Nadzwyczajnego Komisarza Rządowego na m. st. Warszawy i powiat warszawski, Franciszka Anusza, oraz przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, pp. J. Becka i Wardęskiego i przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, pp. T. Ulanowskiego i B. Nakoniecznikoffa.

Na zaproszenie przez Głównego Inspektora Pracy normy tymczasowe przedstawiciele stróżów (dozorców) domowych oświadczyli swą zgodę, wobec czego strajk należy uważać za skończony.

Z Ministerstwa Aprowizacji.

Wydział Prasowy Ministerstwa Aprowizacji komunikuje:

W celu przeciwdziałania spekulacji artykułami żywnościowymi w obrębie st. m. Warszawy, Ministerstwo Aprowizacji 27-go grudnia 1918 roku wydało rozporządzenie o ujawnieniu zapasów artykułów żywnościowych.

W tym celu Ministerstwo zarządziło, aby w ciągu siedmiu dni od daty ogłoszenia rozporządzenia we wszystkich sklepach, składach lub magazynach wewnątrz sklepu znajdował się na widocznym miejscu dla kupujących wykaz wszystkich przedmiotów, jakie w danym czasie magazyn posiada na sprzedaż.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że rozporządzenie z dnia 27-go stycznia w większości wypadków przez właścicieli składów i magazynów z artykułami żywnościowymi nie zostało wykonane.

Wobec tego, Urząd Walki z Lichwą i Spekulacją, przekonany, że niewykonanie rozporządzenia Ministerstwa ma na celu prowadzenie handlu towarami nieujawnionymi, a więc ukrycie ich w zamiarach spekulacyjnych, postanowił w drodze administracyjnej skazać:

- 1) Edwarda Radke—na 5 dni aresztu, ul. Marszałkowska, 117.
- 2) Teofila Marca—na 5 dni aresztu, ul. Marszałkowska, 89.
- 3) Mortka Szejnboka—na 5 dni aresztu, ul. Hoża, 4.
- 4) Henryka Przeździeckiego—na 5 dni aresztu, ul. Trzech Krzyży, 13.
- 5) Stefana Bednarskiego—na 3 dni aresztu, ul. Krucza, 44.
- 6) Błażeja Kalisza—na 2 dni aresztu, ul. Bracka, 7.
- 7) Edwarda Majewskiego—na 1,000 mrk. grzywny, ul. Marszałkowska, 80.
- 8) Wacława Pakulskiego—na 7 dni aresztu, ul. Koszykowa, 43.
- 9) Menasa Kejlesa—na 5 dni aresztu, Aleje Jeżozłomskie, 57.
- 10) Marka Naweckiego—na 3 dni aresztu, ulica Elekoralna, 28.
- 11) Matjasa Forcajga—na 3 dni aresztu, ulica Gnojna, 11.
- 12) Rafała Fronta—na 2 dni aresztu, ul. Rynkowa, 11.
- 13) Tadeusza Gutkowskiego—na 5 dni aresztu, ul. Marszałkowska, 94.
- 14) Czesława Bratkowskiego—na 5 dni aresztu, ul. Piękna, 18.
- 15) Henryka Boye'a—na 1,000 marek grzywny, ul. Krucza, 16.
- 16) Hersza Openheima—na 5 dni aresztu, ulica Franciszkańska, 19.
- 17) Berka Michlewicza—na 5 dni aresztu, ul. Bonifraterska, 21.
- 18) Abrama Goldmana—na 5 dni aresztu, ulica Świętojerska, 24.

19) Icka Goldmana—na 5 dni aresztu, ul. Bonifraterska, 3.

20) Tobiasza Wroncberga—50 mrk. grzywny, ul. Nalewki, 39.

21) Icka Foglera—na 50 marek grzywny, ul. Dziaka, 44.

22) Mendla Kahana—na 50 marek grzywny, ul. Nalewki, 47.

23) Frymełę Zytaner—na 100 marek grzywny, ul. Dzika, 40.

24) Chaję Inwentarz—na 100 marek grzywny, ul. Nalewki, 43.

25) Mendla i Chawę Kohn—na 300 mrk. grzywny, ul. Targowa, 22.

26) Nestła Perec—na 300 mrk. grzywny, ul. Targowa, 20/18.

Kronika polityczno-społeczna.

W obronie kresów. Szczelnie zapelnila się wczoraj wieczorem sala Filharmonji na wiecu, zwołanym w celu uświadomienia społeczeństwa o niebezpieczeństwie, grożącym kresom, i o znaczeniu, jakie posiadanie kresów mieć może dla przyszłości państwa polskiego.

Na przewodniczącego zaproszono mec. Suligowskiego. Udzielił on przedwzrostkiemu głosu p. Niutkiewiczowi, który mówił o Wilnie, o jednym z najbardziej polskich miast.

W czasie przemówienia p. Ignacy Paderewski. Orkiestra zagrała tuz, a publiczność, powstając z miejsc, gronkami okrzykami i oklaskami powitała szefa rządu.

Następnie przemawiał p. Tytus Filipowicz. Nawoływał on do utworzenia na wzór amerykański „Towarzystwa pań”, by każdy żołnierz, walczący o całość Ojczyzny, miał swą „chrześną matkę”, która rozczułałaby nad nim troskliwą opiekę.

Pełne grozy było przemówienie hr. Grocholskiego, który roztoczył przed oczyma słuchaczy straszny obraz walki o Wilno. Martylgja bohaterów kresowych zyskała nową jasną kartę w historii.

Przedstawiciel robotników poznańskich, p. Józef Rytnek, mówił o barbarzyństwach, jakich padali ofiarą rodacy nasi w zaborze pruskim.

Ks. Lotusławski w przepięknej i z ogniem wypowiedzianej mowie nawoływał do ofiarności. Każdy, kto kocha Ojczyznę, powinien poświęcić się dla niej, bo oto wkroczyliśmy w pierwszy rok wojny, — nie w piątą, jak mniemają niektórzy.

Ostatnim z szeregu mówców był ks. Iciek, kapelan oddziałów polsko-amerykańskich. Mówił on o gotowości do ofiar naszych rodaków za morza.

Wiec wywołał głębokie wrażenie na obecnych, którzy w podniosłym nastroju opuszczali gmach Filharmonji.

Pogotowie Ratunkowe żołnierzom polskim. Polska, odtoczona zewsząd wrogami, prowadzi wojnę o swój byt w chwili, gdy uśala ona faktycznie na całym świecie. Pozbawiona najpierwszych potrzeb podstawowych, wyteżyci musz wszystkie siły, aby bronić wschodnich i zachodnich granic, uczynić zaś to może tylko przy wspólnym wielkim wysiłku całego społeczeństwa, które nie pozułaje ani sił, ani mienia, ani krwi dla obrony Ojczyzny.

Najlepsi synowie Ojczyzny, przyszłość nasza, młodzież nasza, stacząca w chwili obecnej bój z odwiecznymi wrogami Polski: hajdamaczną i anarchją wschodnią — obowiązkiem więc społeczeństwa jest przyjąć jej z pomocą, a przedwzrostkiemu doróżną pomocą lekarską.

Temu ożywione chęciami, Pogotowie Ratunkowe w Warszawie, jako pierwsze w kraju zrzeszenie samarytańskie, w porozumieniu z naczelnymi władzami sanitarno-wojskowymi, przystępuje do zorganizowania doróżnej pomocy chirurgicznej dla walczących za Ojczyznę żołnierzy polskich, oddziałów chirurgicznych lotnych.

Oddział składac się będzie z 2-ech lekarzy chirurgów, 4-ech asystentów i sanitariuszek, obecnanych z czynnościami i będzie stacjonowany na tyłach armji operacyjnej w miejscu, przez władze wojskowe wskazanem.

Oddział zaopatrzony być winien w narzędzia chirurgiczne, opatrunki i bieliznę i nosić nazwę urzędową:

„Oddział lotny chirurgiczny Pogotowia Ratunkowego w Warszawie”.

Środki, któremi rozporządza Pogotowie Ratunkowe, są skromne, ale mamy pewność, że cała Warszawa pośpieszy mu z pomocą i na cel tak wzniosły ofiar nie pozułaje.

Wzywamy pp. chirurgów, aby składali swe oferty, nadmienając, iż służba na oddziale będzie trwała około miesiąca, poczem będzie luzowani przez innych.

Wzywamy panie nasze — samarytanki do ofiarowania swych usług polskiemu żołnierzowi.

Wzywamy wszystkich do składania ofiar w pieniądzu, bieliznie, odzieży opatrunkach do kancelarji naczelniej instytucji (Leszno 58).

Zarząd Pogotowia Ratunkowego

Prezes Dr. Józef Zawadzki.

Sekretarz Dr. W. Kucharzewski.

Warszawa, dnia 17 stycznia 1919 roku.

Międzynarodowa konferencja socjalistów. Obecnie toczą się rokowania o zwołanie międzynarodowej konferencji socjalistycznej. Przybył w tym celu d. 8 stycznia do Paryża A. Henderson, leader angielskiej Labour Party, i C. Hugsman, deputowany Brukseli, sekretarz międzynarodowego biura socjalistycznego. Konferencja zbierze się w Szwajcjarji, prawdopodobnie w Lozannie. Zachodzą pewne trudności porozumienia się. Rada generalna partji belgijskiej ma zastrzeżenie co do spotkania się z delegatami niemieckiej większości. Syndykaty Stanów Zjednoczonych wysyłają delegatów na konferencję, ale oświadczenia się raczej za odosobnioną akcją syndykalną, niż za skombinowa-

na akcją wszystkich sił robotniczych. Rosyjscy bolszewicy odpowiedzieli na zaproszenie, że nie chcą spotkać się z ludźmi, którzy są socjal-patryotami.

Konferencja obradować będzie nad rozwiązaniem problemów, wytkniętych w 14 punktach Wilsona.

Strzały na Nalewkach. Wczoraj między godz. 3 a 6 w. na skutek prowokacyjnego strzału nastąpiła strzelanina na Nalewkach, wywołując wielki popłoch w całej dzielnicy, tak dalece, że nawet wstrzymano ruch tramwajów. Podczas liczonej wymiany strzałów zranione zostały następujące osoby:

Na rogu ul. Franciszkańskiej i Nalewek dorożkarz, 21-letni Matys Szpigelsztejn (rana postrzałowa w twarz); po opatrunku pojechał do domu.

Anna Soločowa, lat 22, numerowa w hotelu „Wenecja” (Nalewki Nr. 11), postrzelona w głowę w chwili otwierania okna. S. przewieziono w stanie ciężkim do szpitala św. Ducha.

Julja Przybylska, lat 22, służąca, zamieszkała na Nalewkach Nr. 35, postrzelona w lewe kolano w bramie domu Nr. 11. Przewieziona do szpitala św. Rocha.

Bomba. Wczoraj w nocy około g. 2-jej, gdy ul. Białostocką na Pradze przechodził patrol milicyjny, rzucono w odległości 50 kroków granat ręczny, który wybuchł z wielką siłą, lecz nikomu szwanku nie uczynił. W jednym z okolicznych domów aresztowano domniemanego sprawcę zamachu Stanisława Habera, zamieszkałego przy ulicy Grodzieskiej Nr. 5.

TELEGRAMY.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 19 stycznia (PAT). — Na zachód od Brześcia Litewskiego wojska nasze posunęły się na bojową linię demarkacyjną, zajmując 320 kilometrów kw. ziemi polskiej, obsadzonej dotąd przez Niemców. Panowanie Niemców ogranicza się w Brześciu Litewskim do naszego rejonu fortów i twierdzy.

Na wschód od Rawy Ruskiej nasza kawalerja wyparła nocnym atakiem oddziały ukraińskie z kilku wsi, biorąc jeńców.

Na północny zachód od Lwowa zajęliśmy Demuzyr.

Na innych frontach spokój.

Szef sztabu generalnego,

Szeptycki,
generał dywizji.

Komunikat poznański.

Poznań, 19 stycznia (PAT). — Odcinek północny i południowy: Bez zmiany.

Odcinek zachodni: Zaczepny ruch przeciwnika w kierunku Trzczała na Sapolno i Łomnicę skończył się niepowodzeniem. — Wczoraj popołudniu nasze wojska przywróciły dawną sytuację w zupełności.

Pod m. Grójcem na wschód od Babimostu zajęliśmy przejścia przez linię jezior.

800 ochotników.

Kraków, 19 stycznia (PAT). — Jak donoszą z Częstochowy, w ciągu dnia wczorajszego zgłosiło się 800 ochotników do wojska polskiego. Dzienniki

tłumaczą ten fakt zmianą gabinetu i konsolidacją wszystkich stronnictw politycznych.

Posiedzenie w sprawach pokoju.

Paryż, 19 stycznia (PAT). — Prezydent Stanów Zjednoczonych, jako też prezydenci ministrów i ministrowie spraw zagranicznych państw Koalicji odbyli 17-go b. m. przed południem w ministerstwie spraw zagranicznych posiedzenie, które trwało 3 godziny. Najpierw Clemenceau odczytał warunki przedłużenia zawieszenia broni z Niemcami. Następnie postanowiła konferencja przyznać Belgji i Serbji po trzech zastępców, zaś Arabji dwóch zastępców. Ustalono porządek dzienny posiedzenia inauguracyjnego konferencji pokojowej. Wreszcie uchwalono jednomyślnie dopuszczenie przedstawicieli prasy na posiedzenia; o ile to będzie ze względów publicznych uznane za wskazane. Poza to obrady konferencji odbywać się będą na posiedzeniach tajnych.

Mordowanie włościan polskich przez Rusinów.

Lwów, 19 stycznia (K. P.). — „Gazeta Poranna” podaje: Podczas ostatniego napadu wojsk ruskich na Zimną Wodę pod Lwowem żołnierze ruscy wymordowali około 40 włościan polskich, mienie ich zrabowali, poczem uciekli na widok zbliżających się naszych oddziałów.

Paryż — Londyn.

Paryż, 19 stycznia (PAT). — Donoszą z Londynu: W poniedziałek rozpocznie się regularna służba awiatyczna pomiędzy Paryżem a Londynem. Będzie specjalnie poświęcona transportowi członków delegacji brytyjskiej na konferencję pokojową, oraz urzędników przybocznych, jak również dokumentów i depesz, wymagających szybkiego przesłania. Droga będzie trwała dwie godziny i pół, czem zyska się minimum 7 i pół godziny w stosunku do podróży koleją i statkiem. Aeroplany zawierają jedną kabiny oświetloną i ogrzewaną elektrycznie, umeblowaną z komfortem. Składają one jutro po poł. 2 aerobusów francuskich, które mają odbyć lot próbnym z pasażerami; pierwszy z aerodromu „Boussu-lez-Noble”, drugi — „d'Issy les Moulinaux” w Londynie.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dziś „Violetta”.
Teatr Rozmaitości. Dziś i jutro „Szpieg”.
Teatr Polski. Dziś „Mistrz”, jutro „Szopka staropolska”.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Sztuki Graficznej „J. L. HIRSZOWICZ”

zgodnie z § 46 Ustawy wzywa na nadzwyczajne Zebranie ogólne Akcjonariuszów, odbyć się mające w dniu 12 Lutego 1919 roku o godzinie 12-jej w południe w biurze Zarządu w Warszawie, Jerozolimska 105, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) wybór członków Zarządu, ich zastępców i komisji rewizyjnej wobec skończonej kadencji,
- 2) mianowanie Dyrektora Zarządzającego z pośród członków Zarządu,
- 3) upoważnienie reżentalne Dyrektora Zarządzającego do działania w imieniu Zarządu
- 4) zrealizowanie części majątku Towarzystwa.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w wymienionem Zebraniu, winni nie później, jak do dnia 5-go Lutego r. b. złożyć w Zarządzie posiadane akcje. — Wrazie niedojścia do skutku w oznaczonym terminie zapowiedzianego Zebrania, następnę odbędzie się w dniu 17 tegoż miesiąca i roku i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych akcjonariuszy.

Teatr Mały. Dziś i jutro „Lekkomyślna siostra”.
Teatr Letni. Dziś „Przylapany”.
Teatr Nowości. Dziś „Ewa”.
Teatr Praski. Dziś i jutro „Tamten”.
Teatr Powszechny. Dziś i jutro „Alzacja”.

Od Wydawnictwa.

Z powodu, iż liczne numery „Monitora Polskiego” z roku 1918 są zupełnie wyczerpane, nie możemy zadośćuczynić żądaniom dostarczenia kompletów za rok ubiegły.

Tymczasowa Ustawa

O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU SŁUŻBY WOJSKOWEJ.

wyszła z druku i jest do nabycia
w Administracji „Monitora Polskiego” oraz w księgarniach.

186 Cena 30 f.

STEMPLE I PIECZĘCIE wykonywane są na poczekaniu po cenach fabrycznych. Marszałkowska 118. 366

W drodze z dworca Petersburskiego tramwajem na Koszykową zgubiono pugilares, zawierający: 50 Mk., list ochronny polskiego obywatela, kwit na Rb. 2000, 4 recepty, oraz bilety wizytowe. Uczciwy znalazca zechce zwrócić wspomniane dowody na ul. Koszykową 44 m. 9, zatrzymując sobie gotówkę z pugilaresem. 365

Zagubiono

kwity Komisji Szacunkowej Górnokalwaryjskiej pow. Grójeckiego za Nr. 236 na Rbl. 2178.95 i sekwestr na Rbl. 247.50 na imię Aleksandra Zarzyckiego. 364

Skarb zasobny — to w chwili obecnej cała siła Państwa Polskiego.

Od tego zależy nasza przyszłość,

ład i porządek w kraju.

Ojczyzna wzywa was!

Kupujcie Polską Pożyczkę Państwową.